

Piotr Kędziora

„Inicjatywa ustawodawcza w prawie polskim”

Głównym celem badawczym pracy jest całościowe zaprezentowanie zagadnień związanych z przygotowaniem projektu ustawy, wniesieniem go do Sejmu oraz nadaniem biegu projektowi ustawy. Rozważania zostały przeprowadzone zarówno na tle poglądów doktryny, jak i z uwzględnieniem zmieniającej się praktyki. Autor odwołuje się do polskich konstytucji i regulaminów okresu międzywojennego oraz współczesnych konstytucji wybranych państw europejskich.

W pracy zostały zaprezentowane, sformułowane w doktrynie, definicje inicjatywy ustawodawczej, a następnie Autor konfrontuje je z poglądami na temat inicjatywy wyrażonymi w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. Omówiony został zakres podmiotowy inicjatywy ustawodawczej, aktywność poszczególnych podmiotów inicjatywy ustawodawczej w ostatnich kadencjach Sejmu, a także uprzywilejowanie poszczególnych podmiotów uregulowane na poziomie konstytucyjnym, ustawowym i regulaminowym. Zauważona została tendencja odejścia od stosowania trybu pilnego przez Radę Ministrów oraz zwiększona częstotliwość korzystania z tzw. postępowania przyspieszonego w trakcie prac w Sejmie.

Z obserwacji procesu tworzenia prawa wynika również, że przy generalnej tendencji do wzrostu liczby projektów ustaw kierowanych do Sejmu z inicjatywy Rady Ministrów jednocześnie zwiększa się liczba poselskich projektów ustaw, których faktycznym autorem są poszczególni ministrowie. W rozprawie omówiona została również instytucja wstępnej kontroli projektu ustawy po wniesieniu projektu do Sejmu (kontrola formalna przeprowadzana przez Marszałka Sejmu i materialna przeprowadzana w Komisji Ustawodawczej). W tym kontekście Autor omawia też wymogi formalne wnoszonego do Sejmu projektu ustawy – forma pisemna, ustanowienie przedstawiciela wnioskodawcy oraz wymogi uzasadnienia projektu.

Autor podkreśla konieczność uwzględniania w trakcie procesu legislacyjnego na etapie parlamentarnym Zasad techniki prawodawczej. W tym kontekście omówione zostało również orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego.